

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik IV., številka 8.
Cetrlikov. Številka „NAPREJA“
izhaja kot tednik

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetско-delavske zveze.
Stane letno 18 din., mesečno 1.50 din.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana,
Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 7 din., celoletno 84 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 50 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Ali si že bil lačen?

Ljudje so različni. Vsem, prav vsem se smilijo ubogi ruski otroci, pa tudi odrasli ljudje, ki po neizmernih ruskih pokrajinah brez prometnih zvez z grozo v očeh čakajo najgroznejšega konca — smrti vsled lakote.

Vsem se smilijo. Toda zelo redki so tisti, ki jim pomagajo.

Kapitalisti imajo zelo mehko srce. Za razne dobrodelne namene imajo številna društva, v katerih plešejo in popivajo samo iz usmiljenja. Milijone žrtvujejo na ta način, vse iz dobrodelnega namena, da zberejo par kronic za — parado usmiljenja. Morebiti spravijo kaj več skupaj, kadar gre za narodnostno hujskanje in trdovratno vzdrževanje vojnega razpoloženja, toda če naberejo večjo vsoto, je niso dali iz svojega, temveč so njih veselo in lepe hčerke v družbi zabavnih gospodov nabrale večino denarja po cestah od delavnega ljudstva. Pa tudi to ljudstvo ni dajalo svojih prispevkov iz notranje potrebe, temveč večinoma zato, da se odkriža nadleže. Marsikdo dá zato, da se prikupi lepi gospodični, ali zato, da ne bo okolica rekla, da je skopuh. Mnogi pri tem niti ne vedo, kam je denar namenjen...

Ljudje so različni!

Pod pritiskom zunanjih razmer dajejo vsi radi, tudi takrat, kadar bi pravzaprav sami bolj potrebovali, nego tisti, ki bodo njih podporo dobili. Iz svoje notranje potrebe pa nihče ničesar, niti takrat ne, ko priznava, da bi bilo treba dati.

Ali ste čitali v »Napreju« Cerkvenikov podlistek: »Iz carstva umirajočih«? Ali veste, kaj pomeni, če kdo nima kaj jesti, da si pomaga s slamo? Ali veste, kaj pomeni za takega človeka tista ura, v kateri zapazi z grozo, da niti slame ni več?

Kaj bi več govorili! Povejte, ali priznavate, da je treba pomagati?

Priznavate. Dobro je! Kako bi ne priznavali — saj ste ljudje! Pa idimo še za korak dalje. Če priznavate, kako dolgo mislite še odlašati s pomočjo? Vi, ki še ne poznate okusa slame, ker imate še nekaj krompirja, ali ne bi bilo pošteno, da odstopite nekaj tega krompirja tistim, ki niti slame nimajo več?

In Vi, ki imate še nekaj kruha, čeprav ne do sitega, ali ne bi bilo pošteno, da si svoje pasove še malo bolj na ozko prepašete in odstopite par kilogramov moke tistim, ki niti slame več nimajo.

Vi, ki poznate bedo, Vi, ki veste, kaj je glad, ne promišljajte o krivičnem sedanjem redu, ne hudujte se, da sita gospoda ne bo dala niti drobtinice od svojih potic, niti kapljice od svojega šampanjca — izpremenite ta krivični družabni red s tem, da daste od svoje malenkosti nekaj malega — to pa takoj!

Ne odlašajte niti trenutek! Oddajte svoj prispevek komurkoli, potem se pa brigajte, da bo javno potrjen. Če ste osamljeni, ga pošlite na naše uredništvo, če ste organizirani, ga oddajte svojemu zaupniku in poglejte potem, če je vpisan

pri blagajniku. Zahtevajte, da blagajnik izkaz darovalcev razobesi tam, kjer se člani shajajo. Končna vsota tistega seznama bo objavljena — tako boš zagotovljen, da tvoj prispevek ni prišel v napačne roke.

Vse organizacije prosimo, da pospešijo svoje zbirke na pomoč

gladujočim ruskim nesrečnežem.

Čeprav je beda tudi pri nas, vendar bo vsaj kako malenkost vsak lahko utrpel, kdor ve, kaj je glad. Sicer je pa potrebno ob takih prilikah tudi razširjati zmisel za solidarnost, tudi naše ljudstvo moramo že enkrat navaditi nanjo. Če vam kdo reče, da ga Rusi nič ne brigajo, ga opozorite na to, da tudi mi nismo med vojno prav nič brigali tistih, ki so nam pošiljali tupatam kak prigrizek vsaj za šolske otroke in bolnike. Pa so se vendar spomnili na nas, čeprav nas niso niti poznali, samo slišali so o nas, da stradamo. Pa nismo stradali tako strašno, kakor zdaj stradajo naši bratje na Ruskem. Zna se pa kaj podobnega zopet pripetiti, saj nikdar ne vemo, kaj nas čaka. Kdo se bo takrat spomnil na nas lažje kakor tisti, ki bodo vedeli, da smo jih tudi mi poznali v nesreči?

Kadarkoli se naješ, se spomni, da umirajo na Ruskem stotisoči od lakote in strašnih nalezljivih boleznih, ki spremljajo lakoto...

(Ponatis iz »Ljudskega Glasa« št. 36 z dne 7. septembra 1921).

Sodruzi v Nemški Avstriji so odločni nasprotniki komunizma. Obejem pravijo

Smrad v ljubljanskem dramskem gledališču.

Ga. Borštnikova se je zamerila neki naši visoki lični osebnosti in sedaj so že njeni pomočniki na delu, da jo odpravijo iz ljubljanskega dramskega gledališča. Bombo je vrgel v njo starokopitni »Narod«, ki je prinesel o odpovedani »Hamletovi« predstavi zlobno poročilo, v katerem je poskušal osmešiti imenovano gospo in za njim seveda »Jutro«, ki je ugotovilo, da so morali odpovedati predstavo »zaradi brezobzirnih kapric dveh igralk, ki si zaradi precejšnje razlike v letih nista najbolj prijateljici.« Bridka resnica je, da je nedeljska odpoved »Hamleta« svečano pokazala, da vladajo tudi pri dramskem gledališču neznosne razmere, katerih je krivo predvsem vodstvo, ki je vse prej kakor pa nepristransko. To je že večkrat dokazalo, zlasti pa pri ge. Šaričevi. »Naprej« je že poročal, da je ga. Šaričeva zapustila gledališča iz same kaprice tudi pri glavni skušnji

»Hamleta«, pri kateri jo je čakalo zastoj okoli 70 igrancev, našminkanih in pripravljenih za igro. Da je njeno ravnanje vplivalo na gledališko obje demoralizujoče, je umljivo, zlasti pa še, ker jo vodstvo drame za ta njen prestopek sploh ni kaznovalo! Preteklo nedeljo je prišla k »Hamletu« kakor po navadi in je izjavila, da noče igrati, ker je premrzlo. Ko ji je gledališki mojster Leben odvrnil, naj potrpi, da se bo kmalu razgrela v garderobi, je doslovno rekla: »Jaz ne igram na noben način, jaz grem domov!« Priče so bile elektrotehnik Premru in garderobierka Ertl, ki je prišla povedat ge. Borštnikovi v njeno garderobo, da se ji ni potreba obleči, ker predstave ne bo zaradi ge. Šaričeve. Ga. Borštnikova je odšla domov vsa razburjena, in ni prejela nobenega pisma od režiserja kakor sta poročala »Narod« in »Jutro«. Pač pa so poslali ponjo fijakerja, kateremu pa je izjavila, da ne gre k predstavi, ker je preveč razburjena in v takem duševnem stanju ne more igrati. Tedaj so sporočili čakajočemu občinstvu, da se predstava ne

more vršiti zaradi nenadne oboletosti ge. Borštnikove. S tem so zakrivali veliko nedostojnost, ker se predstava ni vršila zaradi ge. Šaričeve, ki je v svoji domišljivosti zapustila gledališče z omenjeno izjavo, pozneje pa se premislila. Vodstvo dramskega gledališča je sedaj odredilo proti ge. Borštnikovi disciplinarno preiskavo in ji odvzelo sploh vse vloge. Danes n. pr. bo igrala kraljico Gertrudo ga. Danilova. Proti ge. Šaričevi ni seveda po svoji stari navadi ničesar ukrenilo, ta igra nemoteno dalje. Radovedni smo sedaj na g. Hubada, o katerem pričakujemo, da bo napravil red tudi pri dramskem gledališču. Zakaj, kaj pomeni ga. Borštnikova in njen pokojni soprog za slovensko gledališče, mora vedeti danes že vsak izobraženec, zlasti pa g. Golia, ki je pričel postopati neopravičeno tako kruto proti ge. Borštnikovi. Predrznost g. dramskega ravnatelja Golie je velika, ker so si vsi resni slovenski umetniki o njegovi veličini že davno na jasnem.

naši narodnjakari, da so avstrijski socialisti sovražniki Slovanov. Dalje vemo, da je v Nemški Avstriji draginja in beda, da je strah in groza. Vendar so nemško-avstrijski sodrugi že do 15. septembra, torej v poldrugem mesecu, nabrali za po-

moč Rusiji 14 in pol milijona kron! V naših kronah znaša to poldrugi milijon kron ali 75.000 kg pšenične moke, dočim smo mi za brate Ruse nabrali 500 kg. Ali nas res ni prav nič sram? (Ponatis iz »Ljudskega Glasa« 16. nov. 1921).

Protidraginjski shod v Ljubljani dne 19. t. m.

Ni nam treba obšrneje poročati o govoru glavnega referenta sodr. Zvon. Bernota, ki je obrazložil številni navzoči množici vzroke draginje in pokazal tudi pota, kako to strahotno bedo propadanja odpraviti. Njegove nazore o vzrokih in odpomoči draginje, poznajo naši čitatelji iz našega lista, ki je o vsem tem že izčrpno pisal v zadnjih mesecih. Zborovalci so jih sprejeli z navdušenjem soglasno.

Nato je govoril v imenu društva javnih nameščencev Rostan ter zahteval za te nujno odpomoč, za privatne nameščence je izjavil Skobl, da vidi uspeh le v složnem delu.

Nato je dobil besedo zastopnik Jug. str. zveze Beltram, ki se je izrekel sicer za složno delo, sam pa dokazal, da ni sposoben za skupno delovanje. Da bi pridobil poslušalce zase, je začel udrihati po vojnih dobičkarjih in se povzpela, opiraje se na svoje »katoliško versko prepričanje« do trditve, da naj se jim poberejo vsi vojni dobički z obrestmi vred. Saj nismo proti temu, gotovo ne, a smatramo tak predlog, na resnem manifestacijskem shodu za golo demagogijo, ki je sposobna nezavedne in nerazsodne ljudi sicer trenutno prav imenitno navdušiti, a je ravno zato, ker ni povedal, kako naj se to izvrši, sposobna biti samo sredstvo za zaslepljenje, za lov na pristaše. Beltram je pa zagrešil še drug greh, pa o tem pozneje.

Za koalicio železničarjev je podal strašno sliko našega prometa Blaž Korošec ter v imenu železniških uslužbencev odklonil vsako odgovornost za bližajočo se prometno zmedo.

Potem je dobil besedo sodr. Fr. Svetek kot zastopnik strokovne komisije. Ker mu komunisti niso dali miru, je začel razlagati, da je shod namenjen draginji, ne politiki. Ljudem se je že mudilo h kosilu, zato so nasledili komunistični razdiračem, ki so delali medklice, da so to že slišali itd. Sodr. Svetek jim je povedal, da se bodo morali navaditi na mir po shodih, kjer mora govoriti le eden, ne vsi, kakor tudi na dogovore. Če sklene 22 organizacij kako resolucijo in določi govornike, ki imajo nastopiti, ne sme potem nihče tega sklepa podirati. Kdor podira take sklene, je razdirač, in delavstvo si ga bo dobro zapomnilo. Shod je dobro razumel te besede in sodrug Svetek je imel h koncu govora v dvorani popoln mir.

Za narodno socialno zvezo je govoril Juvan. Prav dobro je okrcal klerikalce in komuniste, ki so hoteli resen krušni boj vsega delavnega ljudstva porabiti za svoje politične namene. Pokazal je plačilni listek delavke, ki je zaslužila pri klerikalnem milijonarju (mišljena je bila Pollakova tovarna!) na teden 200 (dvesto) kron, od katerih se ji je še odtrgala zavarovalnina! Priporočal je treznost, boj pijančevanju, in pozival vse, ki trpe, na skupen boj. Kakor drugi govorniki, je žel tudi on burno pohvalo.

V imenu ženstva je govorila ga. Juvanova ter pozivala ženstvo, da se odreče vsemu luksusu ter da v sili samo nastopi proti nakupu nepotrebnega blaga.

Takoj, ko je nastopil sodr. Svetek, je prišla do izraza jeza navzočih komunistov. Makuc, Žorga ter tu in tam po dvorani in galeriji namenoma razdeljeni komunisti so hoteli preprečiti Svetku, da govori. Seveda sodr. Svetka poznamo, on je mirno čakal, da se hrup poleže. Predsednik shoda je dosegel red šele s prav ostrim pozivom ter z obljubo, da pridejo potem tudi komunisti lahko do besede.

Tako so si torej komunisti s silo privojili besedo na shodu, kjer pravzaprav niso imeli ničesar iskati, kajti niti Makuc niti Žorga nista zastopala nobene strokovne organizacije. A kaj komunistu red, videli so zbrano veliko množico, videli so priliko govoriti ljudem, videli so vse strokovne organizacije enkrat pri skupnem delu in spoznali, da se tu nekaj pripravila, kar bi lahko enkrat za vselej strlo demagoškemu komunizmu glavo in rep, s tem, da se začne nekaj temeljitega zidati za izboljšanje bednega stanja proletariata.

In Makuc je dobil besedo. Trdil je, da v resoluciji ni točke proti Obznani, zato sedaj on nastopa kot edini »pravi zagovornik« proletariata ter zahteva, da se Obznana ukine. S skrajno demagoškim tonom je namreč prepričeval o škodljivosti Obznane (saj ni bilo težko, ko pa je že v glavni resoluciji isto čisto jasno povedano! Poglej 7. točko resolucije, ki jo ponatiskujemo na drugem mestu!) Komunisti bodo seveda trdili, da je bila večina shoda mogoče še celo komunistična. No, pustimo jim to veselje. Naš komunizem je itak samo demagoška fraza. To so mogli izprevideti na shodu vsi navzoči, ko so videli enkrat pred seboj tisti »živi slovenski komunizem«. Žalostna prikazen je to, zaslepljeni fanatiki brez vsakega programa, pripravljene vselej samo za razbijanje. Slovenska javnost jih je v nedeljo videla in spoznala vso njihovo plitkost, spoznal jih je tudi razumni slovenski proletariat in z lahkim srcem obrnil od njih hrbet. Številni komunisti sami so izjavljali po shodu, da takšni komunisti ne marajo več biti.

Končno besedo je povzel še sodr. Z. Bernot, ki je v ostrih besedah dokazal, da je za Obznano ravno tisti, ki skuša uničiti dalekosežni pomen današnjega shoda, zavračal je očitke napram narodnim socialistom, češ, da so glasovali za »Obznano«. Res je, da so glasovali, toda v koalicijskem odboru je zastopnik narodnih socialistov odkrito izjavil, da vidi zle posledice Obznane za ves narod in da mu je žal za tisto glasovanje. Govornik je prišel to odkrito izjavo kot izjavo moža, ki ga ni sram povedati, da se je zmotil ter je izjavil, da nečemo preiskavati, kaj je bilo, temveč hočemo iskreno pozdraviti slehernega poštenjaka, ki se hoče res skupno z nami boriti za skupne interese.

Navdušeno pritrjevanje je sledilo govornikovim sklepnim besedam, ki bodo gotovo lahko podlaga za skupno delo vsega proletariata.

Shod je bil zaključen čim se je izvršilo glasovanje. Ta shod je v gibanju slovenskega proletariata mejnik. Znašli so se na skupnem delu proletarci vseh strank in sklenili dalekosežne resolucije.

Zavedamo se pomembnosti tega dogodka. Proletariat različnih strank je sprejel resolucije, ki precej nasprotujejo nekaterim strankarskim programom, pa so skozinskoz proletarske. Ali se mu bo posrečilo pritisniti na te stranke, da revidirajo le-te svoje programe, ali pa bo moral ta proletariat izvajati konsekvence. Seveda bo pa treba za skupno delo stroge parlamentarne discipline; to naj si premislijo posebno dobro oni od Jug. strok. zveze, ker sicer bodo ostali osamljeni ali se bodo pa znašli kakor so se znašli zadnje nedelje v Unionu v bratskem objemu s komunističnimi razdiralci.

Okrajni glavarji na Slovenskem.

(Govor narodnega poslanca sodruga dr. Koruna v narodni skupščini.)

Ker sem, gospodje, izbran za poslanca v enem okrožju Slovenije, je moja dolžnost, da se pomudim tudi malo z razmerami tankaj pri nas. Nočem vse povedati, kar imam na srcu, pa zdi se mi potrebno, da vam povem vsaj to, kako pri nas ravnajo ne samo s komunisti, ampak sploh z vsakim, ki ni ravno prijeten kakemu okr. glavarju ali pa pokrajinskemu namestniku ali pa kakemu gospodu iz osrednje vlade. Imamo na primer v Koroški Sloveniji nekega okrajnega glavarja, ki se imenuje Kakl. Ta človek je napravil precej veliko škodo za časa plebiscita, ko je bil v Velikovcu okrajni glavar. Ta človek, okrajni glavar v preostalem nam delu Koroški, je popolnoma nesposoben že po svoji naravi, stoji pa poleg tega še pod uplivom nekega komisarja, ki je eksponent neke politične stranke. (Kateri?) Tankaj z desne strani (tam sede klerikalci, op. ured.); pa mogel bi biti tudi demokrat, kajti na drugih mestih imamo komisarije, ki so demokrati. Ta okrajni glavar torej dela samo to, kar je v korist navedene stranke, ki ji pripada ta komisar. In vse, kar more, napravi v škodo edini drugi stranki, ki je v tem okraju in ki je imela pri poslednjih volitvah absolutno večino, to je socialistični stranki. Ta gospod se torej imenuje Kakl in če bi gospoda znala nemško, bi me razumela, če bi povedal, da bi se ta gospod pravzaprav moral imenovati Klahl. On bi moral biti že davno premeščen, kakortudi okrajni glavar Pirkmajer iz Ptuj, samo razlika je v tem, da je gospod Pirkmajer demokratiški eksponent in bi ga bilo zato malo težje premestiti, dočim gospoda Kakla laže. Okrajni glavar Kakl naklanja pristašem one stranke, ki sem jo omenil, vojno odškodnino in vsak pristaš od te stranke jo je dobil, če jo je zahteval. (Minister notranjih zadev dr. Voja Marinković: Dakle, Slovenci primaju pare.) Seveda dobivajo. Pristaši te stranke so dobili celo več odškodnine kot je pa znašala njihova škoda, oni pa, ki ne pripadajo tej stranki, pa niso dobili ničesar ali pa v posameznih slučajih zelo malo. Okrajni glavar Kakl — in tu prosim gospoda ministra prosvete, da napne malo ušesa — podpiral je celo stavko šolske mladine, ki je nastala radi tega, ker je neki učitelj po predpisu ministrstva prosvete moral učiti šolsko dečo prepevati sokolsko himno v šoli, kar ni dobadlo teh otrok roditeljem, ki se za delo Sokola ne navdušujejo. Jaz nisem Sokol in se ne zavzemam za Sokola, pa vendar je zanimivo, da ima uradni organ poguma, da na ta način pomaga krepiti odpor proti šoli, če se vrši poduk v šoli po predpisih. Gospodje, ta

Gospod Kakl je nadalje na primer vzel v policijsko službo, oziroma pomagal do policijske službe nekemu nemško-italijanskemu špijonu Dostalu. Ta Dostal je pozneje prišel v Ljubljano v centralni urad, od koder je odšel na dopust v Avstrijo. Poprej pa je napravil neke dolgove, iz dopusta pa se ni več vrnil in je s seboj odnesel neke zelo važne dokumente. Tudi to dokazuje, da je ta okrajni glavar popolnoma nesposoben za ono mesto, ki ga zavzema, in da bi bilo treba, da se čimprej premesti. Dosedaj se v tem oziru še ni ničesar zgodilo, čeprav smo že ponovno zahtevali njegovo premešitev.

Sličen tip kakor ta Kakl je neki okrajni glavar dr. Ipavic v Slovenjem Gradcu, ki ima za zaščitnika nekega demokratskega komisarja, pod čegar vplivom stoji. Ta okrajni glavar je že v času po sprejetju ustave zabranjeval zборе, zapiral in kaznjeval ljudi za politične zadeve, za katere ni obstojala nikakva zakonita kazenska osnova. (Poslanec Drofenc napravil medklice). Gospod Drofenc, če bi še vas zaprl, bi bilo za državo bolje! Sličen okrajni glavar se nahaja tudi v Litiji, na mestu, ki je zelo važno, ker ima na tisoče in tisoče rudarjev v svojem okrajnem glavarstvu. Ta okrajni glavar, kakor tudi okrajni glavar v Celju, preganja delavce po vseh mogočih policijskih paragrafi, jih kaznuje, pa jih tira iz kraja, v katerem delajo in kjer imajo rodbine in svoj poklic ter jih odtiravajo v domačinske občine, kjer seveda ti ljudje ne morejo delati, ker tam ni dela, medtem ko jim obitelji umirajo od glada v občinah, v katerih so ostali, kajti ti delavci nimajo niti toliko denarja, da bi mogli svojo rodbino vzeti s seboj.

Gospodje, v Mariboru se je zgodilo, da je bil odpuščen iz državne službe profesor Favaj, o katerem so trdili, da je komunist, čeprav ni bil nikdar komunist. Nazadnje se je to vendar dognelo in se je celo sam pokrajinski namestnik v Ljubljani obrnil na osrednjo vlado, da vzamejo Favaj nazaj v državno službo. Pa še neki drugi slučaj. V Koroški Sloveniji učiteljuje učitelj, ki je bil dobrovoljec v srbski vojski in ki je bil tudi dobrovoljec za časa bojev na Koroškem proti Avstriji in ki je v vsakem pogledu zelo korekten in dober učitelj. Ker pa so zvedeli, da piše baje v socialistične časopise, je bil brez kake preiskave zaradi tega službeno prestavljen v drug kraj. Pristojna oblast ni imela povoda, da uvede proti temu učitelju disciplinarno preiskavo, ki naj dožene, če je res kaj zakrivil.

Na ta način se nikakor ne sme postopati, če nočemo, da izgube državljani vero v pravičnost te države.

Tedenski pregled.

Ljubljana, 21. februarja 1922.

Zedinjene države ameriške so poslale v Francijo novega poslanika, ki je te dni nastopil svoje mesto.

Upori v Indiji in Egiptu, ki povzročajo Angliji toliko skrbi, se neprestano nadaljujejo. Angleška politika je kot taka svojo nalogo izborna rešila in nihče ji ne more očitati ozkosrčnosti, toda vmes je prišel angleški kapitalizem, ki hoče le izkoriščevati, in ta je pokvaril, kar so modri državljani dobro zasnovali.

Predsednik Zedinjenih držav se je francoski vladi pismeno zahvalil za njeno sodelovanje pri Washingtonski razorožitveni konferenci. Izjavil je, da bo prav ta konferenca zmožna preprečiti vsak bodo-

či mednarodni spor. Tako izgleda stvar od zunaj; če bi pogledali za kulise, bi bila slika temnejša.

Italija doživlja v svetovni politiki vedno občutnejše poraze. Francija jo je v Tunisu, kjer biva precejšnje število Italijanov kratkomalo zatajila in proglasila vse te ljudi za francoske državljane. Tako je ljubezen zaveznikov v istini.

S skrbjo gleda Italija tudi v Tripolitanijo, kjer koljejo domačini italijanske vojake.

Majhen uspeh pa je dosegla Italija v Afriki, kjer ji bo pridelen del ozemlja Gjube, in sicer kot odškodnino za pridobitve, ki sta jih pridobili tekom vojne Anglija in Francija. Da to ne bo ravno najboljši del, si lahko mislimo.

V splošnem je politična in gospodarska razdrapanost v svetovni politiki prav tako občutna kakor v Evropi sami. Ni in ni temelja, s katerega bi se moglo začeti s splošnim zdravljenjem razmer. Vzrok ne tiči le v posledicah svetovne vojne, temveč globlje, to je v človeštvu samem. Kulturne dobrine so oškodovane, družba drvi v moralni propad. Kam to vede?

Trmoglavost Francije vedno silneje udarja ob angleške zahteve, radi česar je računati z odgoditvijo genovske gospodarske konference. Velikanska brezposelnost v Angliji sili to državo, da bi po možnosti vplivala na ureditev gospodarskih odnošajev v Evropi. Najbolj pereči vprašnji sta seveda rusko in nemško. Francija bi rada iz zmede kovala političen kapital, zato skuša v nasprotju z željami angleške vlade genovsko konferenco, ki bi morala ta vprašanja objasniti, čim bolj zavleči.

Med tem se mala ententa dobro pripravlja. Predkonferenca v Beogradu je sicer odgodena, pač pa se bo vršilo prihodnji teden posvetovanje male entente v Ljubljani. Posvetovanje poseti dr. Beneš, ki se vrača iz Londona in Pariza in se ga želita udeležiti tudi Poljska in Grška. Pričakovati je, da se mala ententa razširi tudi na te dve državi, tako da bo mogla v Genovi nastopati kot velesila. Sicer tudi v tej ententi ni vse vzorno in sta se sporekli že Jugoslavija in Češkoslovaška radi sovjetske Rusije, vendar je upati, da prodre mnenje mnogo bolj demokratičnih državljanov Češkoslovaške nego naših, ki so še vsi prepojeni zapadnega ententnega duha.

Vladna kriza v Italiji še ni rešena, kar onemogočuje Italiji, da bi zavzela odločno stališče glede genovske konference. Tudi pogajanja, ki bi se imela vršiti med Jugoslavijo in Italijo, so radi te krize odložena.

Avstrija je dosegla uspeh v toliko, da ji dovolijo posojila Anglija, Francija in Italija. Tudi tu se jasno vidi tekmovanje teh treh prijateljic, ki hočejo vse imeti odločilen vpliv na to državo. Da svojih milijonov ne razmetavajo iz zgolj človekoljubja, si lahko mislimo. Jih pač skrbi njena močnejša sosedja — Nemčija.

V Beogradu se je zopet začelo zasedanje parlamenta. Prva seja je potekla med interpelacijami. Sicer naši ministri le neradi odgovarjajo, včasih se jim pa le odpro usta, da se malo pohvalijo.

Nato se je vršila seja ministrskega sveta, ki se je bavila ponajveč z osebnimi vprašanji.

Prihodnja seja narodne skupščine se bo bavila s poročilom finančnega odseka o proračunskih dvanajstih za meseca marec in april. Razpravljati pa ima še o načrtu finančnega ministra o odgoditvi

inozemskih dolgov, kar je precej kočljiva stvar.

Verifikacijski odsek se je bavil z vprašanji poslanskih mandatov, med drugim tudi o izpolnitvi mandatov dveh komunističnih poslancev, ki sta po zakonu o zaščiti države izgubila svoji mesti. Odsek se načeloma strinja, da zasedeta ti mesti dva socialisti.

Odsek za upravno razdelitev države je imel sejo, na kateri je razpravljajal o izpreminjevalnih predlogih. Seja je bila tajna, da so lažje slepomišili.

Zadnje dni se je po Sloveniji šušljalo o odstopu pokrajinskega namestnika Hribarja. Pravijo, da bi ga demokrati radi poslali v pokoj in postavili namesto njega pravovernega demokrata.

Resolucija.

Na shodu proti draginji v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani dne 19. februarja 1922 zbrani ročni in duševni delavci vseh organizacij zahtevajo takojšnjih in učinkovitih ukrepov proti draginji v tehle smereh:

1. Državna zakonodaja mora urediti za čas, dokler ubija slabo povojno gospodarstvo in brezvestna špekulacija našo valuto, za vse plače in obveznosti stalno, v blagovni množini izraženo vrednostno merilo, da se prepreči avtomatično manjšanje plač.

2. Ves izvoz in izvoz mora država strogo kontrolirati in dopuščati samo pod pogojem, da odgovarja po vrednostnem merilu merjena vrednost izvoza vrednosti uvoza.

3. V državnem proračunu se mora doseči za vsako ceno ravnotežje med dohodki in izdatki, v gospodarstvu se mora spraviti v ravnotežje potrošnja in proizvodnja.

Ročno in duševno delavstvo ne bo dopuščalo, da bi se te nujne naloge reševale z goljufivim sredstvom tiskanja novih bankovcev, ki tira vse gospodarstvo vedno globlje v propad, vsa bremena pa nalaga na rame izmozganih delavnih slojev, obsojajoč njihove družine k stradanju in počasnemu umiranju, ker manjka vodstvu države potrebne energije za izenačenje neenakosti in za energično zmanjšanje državnih izdatkov.

4. Posebno ugotavljamo, da se nalagajo davčna bremena v vedno hujši izmeri na rame ročnega in duševnega delavstva, s čimer se imovinska neenakost vedno večja, da pa vzdržuje naša gospodarsko razorana država pod orožjem v nesmiselnem tratenju večjo stalno vojsko, kakor jo bo imela po redukcijskem načrtu mogočna Anglija. Pri tako veliki vojski pušča ta država svoje nastavljenice v največji bedi, izgovarjajoč se, da zanje nima sredstev.

5. Potom progresivne oddaje imetja in progresivnih davkov od dohodkov nabrani kapitali naj se porabijo za stavbe hiš, tovarnen, železnic, cest, šol in za druge investicije, pri čemer bo dobilo delavsko ljudstvo zaslužek in z njim nakupno zmožnost. Vsa državna naročila se morajo oddati domačim podjetjem tudi takrat, če bi imela biti dražja, ker so za državno gospodarstvo tudi v tem slučaju ugodnejša. Z državnimi sredstvi naj se pospešuje kolonizacija neproduktivnih krajev itd.

6. Ugotavljajoč, da je treba od obupa in skrbi obvladovane množice usmeriti k premišljenemu dejanju, zavračamo vse protidraginjske ukrepe, ki ne lečijo zla

pri korenini in pomenijo samo varanje ljudstva in pozivljamo vse delavno ljudstvo Slovenije in Jugoslavije, da se pridruži tem stvarnim smernicam.

7. Kadar bo država priznala te naše smernice in jih izvedla, bodo nepotrebni vsi izjemni zakoni, ki danes pod zaščito nasilja enostransko pomagajo kapitalu proti delavstvu v veliko škodo države. Dočim skušajo delavstvu prepovedati stavko, kot edino obrambno sredstvo, dovoljujejo podjetnikom izgone, ki z zmanjšanjem produkcije draginjo in splošno zmedo še povečujejo.

Politične vesti.

+ **Odločen nastop sodruga poslanca Golouha v narodni skupščini.** Na včerajšnji seji narodne skupščine je nastopil kot prvi govornik sodrug poslanec Golouh, ki je ostro kritiziral državno politiko, ki da je ostudna. Med njegovim govorom je prišlo do burnih prizorov med navzočimi poslanci. Pri tej priliki je nastopil republikanec poslanec Peljčević ostro proti vojnemu ministrstvu in ministrstvu za socialno politiko, ki nista niti najmanj na svojem mestu.

+ **Sporazum za akcijo proti sovjetski Rusiji.** Ministrski predsednik Pašič in zunanji minister dr. Ninčič sta v konferenci z rumunskim ministrskim predsednikom Bratianom že prišla do popolnega soglasja enotnega nastopa na genovski konferenci za gospodarsko obnovo Evrope. Kakor poročajo, se bo vršila konferenca z ostalimi zastopniki male antante in republiko Poljsko okoli 5. marca, in sicer v Belgradu. Sporazum je naperjen predvsem proti sovjetski Rusiji, za katerega pa ni nič prava navdušena češka vlada, o kateri že poročajo, da ni za sporazum take vrste. Kakor smo že javili, se vrši sestanek naših dveh državljanov z češkim ministrskim predsednikom Benešem najbrž že v ponedeljek 27. t. m. Belgrajska vlada je v ta namen že odposlala v Ljubljano višjega uradnika, da pripravi vse potrebno za politični sestanek treh ministrov.

+ **V Italiji bo najbrž sestavil kabinet Orlando.** V Italiji še vedno traja vladna kriza. Vzrokov opozicije je več. Večinske stranke so izrazile nezadovoljnost nad mednarodno politiko vlade na konferenci v Washingtonu in na seji vrhovnega sveta v Cannesu, toda glavni vzrok je razmerje Bononija z Vatikanom. Justični minister je namreč osebno posetil Vatikan na dan papeževe smrti in izrekel svoje sožalje v imenu vlade, poleg tega pa so dali razobesiti še zastave na pol droga v znamenje žalovanja. Vse to je izzvalo velik vihar v liberalnih in framazonskih krogih, ki imajo veliko politično moč in tako so obračunali z vlado Bononija že pri prvem zasedanju parlamenta. Padeč vlade ravno ob času, ko so se zbrali kardinali v Vatikanu, da izvolijo novega papeža, je povzročil v Rimu veliko senzacijo in vladna kriza je takoj porinila v ozadje kardinalsko konklavo.

+ **Ker ne znajo zidati, podirajo, da bodo lažje ribarili v kalnem.** V Londonu opazujejo militaristično Francijo precej sumljivo, ker so samo zaradi nje odgodili genovsko konferenco. Kakor je splošno znano, koketira na vso moč z njo reakcionarna mala antanta, ki napenja v zadnjem času vse svoje moči, da bi prišlo do enotne fronte proti sovjetski Rusiji, katero smrtno sovraži, odkar so odpravili carizem in uvedli ljudsko upravo, ki jo nimajo nikjer drugod na svetu. Tudi v Italiji vzbujajo nastop male antante veliko

pozornost, ker je pričakovati, da se genovska konferenca sploh ne bo mogla vršiti, kar je srčna želja reakcionarne Francije in ravno tako male antante.

+ **Na Portugalskem so nemiri na dnevnem redu.** Portugalska vlada je pobegnila na trdnjavo Casia, kjer je zbran močan oddelek vojaštva iz Lizbone. Nemiri so izbruhnili zaradi pred kratkim aretiranih častnikov.

Iz stranke.

Vse organizacije, ki niso prodale vseh koledarjev, prosimo naj nam ostale vrnejo. Kdor ga pa še nima, naj ga takoj naroči. Stane samo 5 dinarjev.

Organizacije, ki imajo preveč pristopnih izjav, prosimo, da nam prebitek vrnejo, ker so nam pošle in ne maramo, da bi bile pri novi nakladi še stare v prometu.

Pokrajinsko tajništvo SSJ in KDZ v Ljubljani, poštni predal 168.

Krajevna politična organizacija SSJ v Celju vabi vse zaupnike političnih, strokovnih, gospodarskih in kulturnih organizacij kakor tudi vse socialistične občinske odbornike k redni diskusiji, ki se bo vršila v četrtek, dne 23. t. m. ob 7. zvečer pri »Jelenu«, Kralja Petra cesta (ne pri Svetelu kot dosedaj!). Sodrugi Koren nadaljuje svoje zanimivo predavanje »o socialističnem programu«. Pravico pristopovati ima organiziranec.

Šmartno pod Šmarno goro. Tukajšnja krajevna organizacija KDZ sklicuje svoj redni občni zbor za nedeljo, dne 5. marca ob 14. uri v luži g. Jakoba Jerasa na Vikerčah. Sprejemali se bodo tudi novi člani. Točna udeležba vseh članov dolžnost. — Odbor.

Zg. Polskava. Krajevna organizacija KDZ vabi vse svoje člane in comišljenike na javni ljudski shod, ki se bo vršil v nedeljo dne 26. t. m. ob 15. v gostilni gosp. Kaca v Zg. Polskavi s sledečim dnevnim redom: 1. Politični položaj. 2. Draginja. 3. Vprašanje dela agrarnih odborov o občini. Shod bo velike važnosti. Zato pozivljamo vse sosedne občine, naj se ga polnoštevilno in točno udeležijo. Člani naj vzamejo svojo izkaznico s seboj, ker se bo pobirala tudi članarina. — Odbor.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Krajevna organizacija KDZ vabi vse svoje člane na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 26. t. m. ob 9. v gostilni g. Ivana Geršaka s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo dosedanjega odbora. 2. Razno. 3. Volitev novega odbora. — Naznanjamo tudi vsem članom, da imamo žepne koledarje in strankine znake v zalogi. Kdor ga še nima, ga dobi lahko pri sodrugu J. Geierju. — Odbor.

Podsreda. Krajevna organizacija K. D. Z. v Podsredi vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 26. t. m. ob 9. v gostilni g. Ivana Preskarja s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika. 2. Razno. 3. Volitev novega odbora in zaupnikov. 4. Načrt nadaljnega delovanja. — Dolžnost vsakega člana je točna udeležba. Vsak član naj prinese izkaznico s seboj. — Odbor.

Iz strok. gibanja.

Seja centralnega odbora kovinarjev se bo vršila v petek dne 24. ob 18. v društvenih prostorih. — Načelnik.

Odborova seja podružnice kovinarjev v Ljubljani se bo vršila v četrtek dne 23. takoj po delu v društvenih prostorih.

Centrala osrednjega društva brivskih in lasničarskih pomočnikov v Ljubljani ima svoj letni občni zbor v četrtek 23. t. m. ob pol 8. zvečer. Vršil se bo v prostorih restavracije »Novi Svet«, Prešernova soba. Dnevni red: Poročilo predsednika; poročilo tajnika; poročilo blagajnika. Eventualnosti. — Sušič, tajnik.

Vestnik Svobode.

Cankarjeve spise kupi centrala »Svobode«. Ponudbe z navedbo cene naj se pošljejo v Ljubljano na centralno tajništvo »Svobode«, Židovska ul. 1. I.

Vse podružnice in »Kresova« poverjeništa poziva uprava »Kresa« naj pošljejo nujno zaostale jim izvode prvih števil, ker jih rabi za nove naročnike. Uprava se nahaja v Ljubljani, Židovska ulica 1. I.

Dnevne vesti.

Okrajna glavarstva bodo morala imeti malo bolj misleče uradništvo, nego zdaj, ko mislijo, da smo državljani še vedno »podložniki iz l. 1847.« Če se kak fant, ki je prišel komaj iz šole, še ne zna vesti, naj ga g. glavar nauči, prej pa naj ga ne pušča samega nastopati v imenu državne oblasti. — Vsakovrstne pritožbe dobivamo od raznih strani, žalibog ne moremo vseh sproti objavljati, posameznikom pa ne maramo sitnosti delati, ker zaslužijo tudi drugi. Za danes naj omenimo samo to, da nikakor ne gre klicati za malenkosti delavne ljudi iz oddaljenih krajev v urade. Pri sedanjem vremenu zgubi človek dva dneva — pa za prazen nič, vse bi se lahko rešilo pismeno. Pameten uradnik bo prej preudaril, predno kaj takega naroči, posebno pri tej draginji! — Če to ne bo zadoščalo, bomo prisiljeni kakor za neizrabljena stanovanja tudi za take šikane žrtvovati posebno rubriko v »Najpreju« pod naslovom: »Takih uradnikov ne maramo!«

Oblastveni škandaļi. V Račjem so odstavile oblasti na pritisk klerikalnih in liberalnih občinskih svetnikov župana s. Kobana, baje zato, ker je »svojevóljno podaljševal« policijsko uro. K tej aferi smo dobili celo vrsto dokumentov in bomo v prihodnji številki obširneje spregovorili in dokazali, kje je pravi vzrok k tej odstavitvi. Danes naj povemo samo to, da so v Račjem že izvolili novega župana — tkzv. »naprednjaka« g. Andreja Sterna. Po tem že nekoliko lahko spoznate, za kaj je gospodi pri oblastvih šlo.

Zabava z g. Zupancem. V nedeljo popoldne se je pripeljal iz Štajerskega g. tajnik liberalne unije »delavcev« Zupanc in je pri izstopu v Ljubljani prosil svoje sopotnike, naj za božjo voljo že nehajo. Postal sem pozoren in sem spoznal, da je g. Zupanc med vožnjo nadlegoval svoje sopotnike s svojo samostojno delavsko unijo, pa je bil razočaran, ko so mu navzoči odgovorili naslednje: »Kaj nam boš ti pravil o delavskem stanu in organizaciji, ko še ne veš, kaj se pravi delati, če še nisi delal?« Na to seveda g. Zupanc — kakor po navadi — ni vedel kaj odgovoriti in je samo prosil, da bi ga pustili pri miru. Povemo g. dr. Žerjavu, da je najbolje, če dobi koga drugega, ki ne bo igral toliko barv kakor sedanji tajnik, kajti za 6000 K mesečno (če že nima več) dobi že kakega pravega JDSarja, ki mu vsaj zgage ne bo delal po svetu.

Ena izmed luči na vprašanje, zakaj morejo cene tako naraščati. Naši trgi se nahajajo v stanju skokoma rastoče dra-

ginje. Prva naredba o pobijanju draginje z ustanovitvijo občinskih razsodišč je povzročila bojkot domačih trgov in še obširnejšo orientacijo trgovcev na tujih tržiščih. Druga naredba centralne vlade o pobijanju draginje pa v nasprotju s prvo onemogoča vsako predpisovanje cen ter dovoljuje trgovcem 25% dobička brez razlike blaga. Ta naredba, prevedena v prakso, dovoljuje sledeče: mesar sme zaslužiti pri enem volu tri do pet tisoč kron, pri enem vagonu moke se sme zaslužiti nad 60.000 K, pri 1 jajcu 2 K, pri 1 l mleka 2.50 K, pri 1 kg masla 40 K itd. V praksi je torej ta 25% odmera dobička nemogoča in je tudi nihče ne zahteva iz vzemši redkih izjem, kot n. pr. pri sadju radi stalnega segnitga večjih količin blaga. Zadnja naredba osrednje vlade pomenja v praksi popolnoma svobodno določanje cen in omogoča največjo zlorabo, ker ne bo nikomur težko dokazati, da ni več zaslužil kot 25%. Vsako kaznovanje zlorabe je v praksi po tej naredbi izključeno. Če ostane ta naredba v veljavi, je vsak učinkujoč upliv na razvoj cen domačih tržišč nemogoč. Takoj prve dni so se cene večini predmetov močno dvignile in kažejo silno tendenco naraščanja. Težke posledice so neizogibne.

Zamenjava. Delegacija ministrstva financ javlja uradno: Petdimarski (dvajsetkronski) bankovci državne izdaje se bodo do 5. marca t. l. od davčnih uradov in finančne deželne blagajne brez nadaljnega sprejemali v plačilo, zamenjali pa le v krajih, kjer ni podružnice Narodne banke in kolikor dopuščajo razpoložljiva sredstva. Pozneje, in sicer do 5. junija t. l. bodo pa ti organi samo še posredovali zamenjavo potom Narodne banke. Podrobneje določbe so razvidne iz razglasa delegacije od 20. dne februarja t. l., št. 255/V.Val., ki se priobči v Uradnem listu.

Ljubljana.

Produktivna zadruga kleparjev in gg. kleparski mojstri v Ljubljani. Kakor smo že zadnjič poročali se je na iniciativo O. d. kovinarjev v Ljubljani osnovala produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovcev, kar je spravilo vse gg. kleparske mojstre iz ravnotežja, zlasti g. Korn na Poljanski cesti. Ta g. je pred kratkim nekemu svojemu monterju odpovedal stanovanje, ker bo poslopje prezidal za večje stanovanje, v katero bo spravil iz inostranstva došle pomočnike. Izrazil se je tudi, da omenjeni monter tudi lahko zapusti službo in da naj gre delat k zadrugi. Kakor smo slišali, bodo gg. mojstri vse one pomočnike, ki so člani zadruge, odpustili iz službe in namesto njih dobili druge iz inostranstva. Če gg. mojstri mislijo, da jim bodo ti delali zastoni, ali pa »za božji lon«, se zelo motijo. G. Korn je imel še pred kakim dobrim polletom monterja inostranca, za katerega pa ni imel stanovanja in se je moral raditega izseliti in če misli sedaj naše ljudi prezirati in si svoje delavnice napolniti s kleparji iz tujine, si ne sme predstavljati, da mu bo kak Nemec delal ceneje, samo zato, ker je g. Korn tudi Nemec.

Ne iščemo boja, temveč sporazuma in dosedaj tudi nismo gg. mojstrom dali prav nobenega povoda k njihovim arogantnim nastopom nasproti svojim službojemalcem. Nobenemu iz tujine došlemu kleparju ne bomo branili stopiti pri katerem koli mojstru v službo, pač pa bomo vsakemu pravočasno povedali, s kom ima opraviti. — V Jugoslaviji se potrebuje dosti kleparjev in v to stroko spadajočih delavcev.

Umetniška šola »Probuda« v Ljubljani je prva v Sloveniji. Profesorski zbor je sestavljen iz najboljših umetnikov in znanstvenikov. Poučuje se v slikarstvu portret in akt po naravi, draperija in kostimi ter kompozicije, dalje narodna ornamentika in vsa akademična predavanja, katera so neobhodno potrebna za popolnejšo izobrazbo. Posebej je še grafični in fotografski tečaj. Sprejem v slikarsko šolo je mogoč vsem damam in gospodom s primerno šolsko izobrazbo. V grafični tečaj pa le onim, ki imajo že zadostno podlago v risanju: v fotografski tečaj je vstop dovoljen vsakomur. Vpisovanje in sprejemanje pri voditelju akademičnem slikarju Franju Sterletu, in sicer vsako soboto od 15.—17. v sobi št. 18/L nadstropje desno na tehniški srednji šoli (prejšnja obrtna šola).

Zimske slike iz Planice! V izložbi tvrdke Gričar & Mejač v Prešernovi ulici sta razstavljeni 2 lepo uspela posnetka amat. fotogr. g. J. Tavčarja. Eno predstavlja pastirsko kočjo pri Tamarju na Zelju, (odkoder je lepo opazovati izvir Save Nadiže), kjer bo damski start, druga pa nam kaže divjeromantični Mali kot, to je prekrasni sklep slovite naše alpske doline Planica, z ostrorezanim markantnim Jalovcem, 2643 m nad Malim kotom. Pod Jalovcem je videti veleobširno viseče snežišče, tam bo stal, nekako v višini 1600 m start moških tekmovalcev, na letošnji velezanimivi, v velikem štilu prirejani smučarski tekmi dne 26. t. m.

Pobiranje pasjega davka za leto 1922. Lastniki psov se opozarjajo, da si preskrbe za leto 1922, veljavne pasje znamke najkasneje do 28. februarja 1922, pri mestni blagajnici ljubljanski proti plačilu davščine 400 K. Najnovejši podatki so razvidni na mestni deski.

Zveza šoferjev javlja: Dne 11. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor Zveze šoferjev Slovenije. Zunanji šoferji, kateri žele vstopiti, dobijo informacije na Rimski cesti št. 11.

Društvo bančnih uradnikov za Slovenijo je imelo dne 17. febr. I. redni občni zbor, na katerem je spremenilo pravila v toliko, da imajo pristop v društvo uradniki vseh denarnih zavodov in je temu primerno spremenilo tudi ime v »Društvo uradništva denarnih zavodov Slovenije v Ljubljani«.

Zrtev alkohola. Danes zjutraj je tovrtni vlak, ki vozi ob 8. zjutraj iz Medvod proti Škofji Loki, povozil Petra Polanca, posestnika iz Spodnje Senice ter mu zlomil desno nogo pod kolenom. Ponesrečenca so takoj odpeljali v deželno bolnico v Ljubljano. Ponesrečenec je šel od prve maše tako pijan, da je zašel pod vlak, ki ga je slučajno bolj lahko poškodoval.

VSEM PODRUŽNICAM CELJSKEGA OKROŽJA NA ZNANJE!

ORGANIZIRANO DELAVSTVO POZOR!

Odkar se je razširila vest, da so Nemci ustanovili svojo »Deutsche Volkspartei« v Jugoslaviji, so se sprijaznili tukajšnji kapitalisti in napravili pakt za skupen napad na 8urni delavnik. Združili so se znani velenemci kakor W. Rakusch, A. Westen, P. Majdič (slov. liberalci), Goligranc (slov. klerikalec), Baebler (bivši klerikalec, sedaj liberalci). Kakor čujemo, prirejajo ti gg. po ovinkih sestanke in sklepajo, kako in na kakšen način bi oropali slovenske delavce 8urnega delavnika ter uvedli 9urnik. Pri tej nesramni akciji se pa najbolj odlikuje pomenčurjeni Čeh inž. Hruška, ravnatelj

v plavžarni v Štorah. Temu nekdanjemu tlačitelju ruskih ujetnikov pa pridno pomagajo klerikalci, ki nosijo ime »Jugoslovanska Strokovna Zveza«. Z njihovo pomočjo se je temu nadutežu že posrečilo — 12 urnik deloma uvesti. (O zadevi ruskih ujetnikov bomo še spregovorili na drugem mestu. — Inspekcija dela v Celju, katera je zato poklicana, da varuje zakone, se pa žal ne zgane. Opozarjamo naše poslance, da posvetijo gospodu inž. Dejaku nekaj pozornosti, ker je baje vedno bolan — naj ga pošljejo v pokoj v prave mpomenu besede. Klerikalci so postali v Štorah pravi hlapci nemškega kapitalizma in izdajalci jugoslovanskega proletarijata. To je ona klika, ki nosi naslov. »Slov. Ljudska Stranka«. V Celju samem so klerikalci dosedaj še pasivni, a vendar imamo tudi tukaj izdajice delavskega razreda. Pojavil se je neki zidar (bivši avstr. sanit. korp.) Reiniš Al., ki je prevzel ulogo izdajalca svojih sotripinov. Ta človek agitira pridno za SSDU, to je za demokratsko kapitalistično stranko. Protektor te izdajalske organizacije je gosp. rud. svetnik Baebler. To je oni Baebler, kateri je pred enim letom gnal Drž. cinkarno skoraj v propad; vrgel je čez 200 delavcev na cesto, češ, da nima več dela; to je tudi oni Baebler, ki je obljubil ministrski komisiji in zastopnikom strokovnih organizacij, da bo, kakor hitro bo boljša konjunktura, po možnosti delavce nazaj v delo sprejel. Sedaj pa, ko je konjunktura boljša, namesto da bi svoje dane obljube izpolnil s tem, da bi se izkazal res pravičnega in resničnega moža, se ta gospod združuje z nemško nacionalno kliko. Seveda, namen pospešuje sredstva. Gospod Baebler, ali se ne sramujete? Ali se ne spominjate onih časov leta 1918 in 1919, ko so ljudje vaše barve vlagali ovadbe na okrajno glavarsivo Celje radi nemškutarstva (ki ga ni bilo) proti delavcem, ki so se vpisali v strokovno organizacijo kovinarjev! Ali se še spominjate delavskega shoda, na katerem se je razkrinjal kulturni škandal ovaduštva celjskih »narodnjakarjev«? Ali se še spominjate neštevilnih hujskajočih člankov celjske »Nove Dobe«, katera je nepretrgoma hujskala proti zaupnikom naše organizacije, ter jih neprestano zmerjala za nemškutarje? Pri tej nečedni gonji ste bili tudi vi, gospod svetnik, soudeleženi. No, tetka »Nova Doba«, kaj pa praviš sedaj, ko smo ti pojasnili, da je tvoj zaveznik v direktni zvezi z velenemci? Ali ne pomeni to »narodnega izdajstva«? — Delavci! Proletarci! Tripini! Ali boste sedaj verjeli, da so gospodje kapitalisti mednarodni in medstrankarski, kadar gre proti delavstvu? Ali razumete, zakaj obstojajo razne organizacije, ki nosijo delavsko ime in niso delavske? Ali veste, da se te organizacije imenujejo: Jugoslov. Strok. Zveza, »Narodna Soc. Zveza«, »Samost. Strokovna Unija« in takozvane neodvisne delavske organizacije, ki jih priporoča bivši vojaški ataše g. Stefanovič?

Te vrste smo napisali ne iz nacionalnih razlogov, da bi žalili delavce nemške narodnosti, ampak iz razlogov, kakor smo jih opisali, da bodo delavci na jasnem, da je »narodnost in vera« za delavce samo pesek v oči, da bi delavec ne spregledal resnice. — Iz zanesljivih virov smo tudi zvedeli, da skušajo celjski kapitalisti našo valuto zboljšati na konto delavcev s tem, da bi uvedli 9urnik po vsem celjskem okrožju. Ko bo to izvedeno, bi inostranski listi poročali, da je v Sloveniji oz. v Celju 9urnik uveden in bo čuška borza takoj valuto vzdignila. — Ali

vidite, sodrug! od »Samostojnih Kmetov« zafurano valuto naj delavci sedaj iz kopljejo s podaljšanjem delavnega časa! Oni razumejo! Ali boste razumeli tudi vi? Če hočete pokazati, da razumete, tedaj pridite v nedeljo dne 26. februarja ob 9. vsi na shod, ki se bo vršil v ta namen pri »Zelenem travniku« v Celju. Sodrug! iz dežele nam lahko pošljejo pismene izjave, če so za 8 ali 9urni delavnik.

Kulturni vestnik.

III. Umetniški večer. V ljubljanskem Mestnem domu je v soboto 18. t. m. prav dobro uspel III. umetniški večer, na katerem sta nastopila s svojimi deli pesnik Tone Seliškar in pisateljica Štefanija Ravnikar. Ker je nastopil pesnik Tone Seliškar reprezentativno s svojimi 16 pesnitvami, so prireditelji otvorili večer z nastopom Toneta Seliškara, ki je žel v odmorih burna odobravanja. Občinstvo je z vsako pesmijo spoznavalo določneje, da je recitator močna pesniška osebnost. Za njim je nastopil pesnik Podbevšek s svojim govorom »Raketa iz svetovne norišnice«, v katerem je bičal obstoječe smrdljive razmere in z njimi v zvezi omenil mlado umetniško pokolenje, ki se živo zaveda svoje vzvišene naloge, nakar je nastopila pisateljica Štefanija Ravnikar s svojimi izbranimi črticami. Recitala je brez afekta in je presenečala s svojo miselnostjo in eleganco, ki jo je dokazala z vsako svojo črtico. Ker je III. umetniški večer pomemben še posebno zaradi močnega socialnega pojmovanja umetnosti vseh treh prirediteljev, bomo o njem še obširno poročali.

Iz gledališke pisarne. Spored dramskih predstav za tekoči teden se spremeni v toliko, da se uprizori v nedeljo, dne 26. t. m. popoldne ob treh »Komedia zmešnjav« in ne »Prekрасne Sabinke«.

Šport.

Darila za zimske sportne tekme: Za skakalne tekme na smučih je razpisano kot prvo darilo velika srebrna vaza, drugo in tretje so srebrne kolajne. Za veliko smuško tekmo v Planici je razpisan za prvega srebrni pokal, za drugega cigaretna doza, ostala dva v vsaki skupini pa prejmeta srebrne kolajne.

UTRINEK.

So med delavstvom ljudje, ki mislijo, da bodo zidali svojo cerkev na skalo laži in obrekovanja, in da bo prišla po tej poti pravica na svet. Ti ljudje verujejo samo v pesti, ki jih laž po njihovem mnenju hitreje zbere, kakor resnica, ne verujejo pa v moč ideje. Oni se po našem mnenju zelo motijo, a mi jih zato ne zaničujemo. Zaničujemo le tiste, ki to zmoto demagoško izkoriščajo.

So pa med delavstvom še drugi ljudje, ki nosijo Krista na jeziku in ki kričijo vsak dan — Gospod, Gospod —. Njihove besede so polne fraz o etiki in krščanstvu, ki ga niso nikdar doživeli in ki tudi ne verujejo vanj. Prijatelji, za te ljudi imejte samo izraz globokega zaničevanja! Glupa laž je njih besedičenje o etiki. Kdor ve, kakšna svet preobrazujoča sila je v duševnosti, ki je šla skozi vrt Gecemani na Golgoto, ta se ne bi mogel nikdar tako ponižati, da bi vstopil v uredništvo »Novega Časa«! Tu ni niti iskricice one sile, ki gre svojo pot brez ozira na desno in levo, pokorna višjemu ukazu. Tu so ljudje, ki so začeli z veliko lažjo, češ, da živi v njih iskrica te sile. Zato s tako lahkim srcem tekmujejo v zavijanju in laži. Ne bomo vsega tega naštevati, ker kdo

se bo prerekal z lažnjivcem. Mimo lažnjivca gremo s tih grozo, če vemo, da je oče te laži prirojena bestija v človeku, ki je zmožna preklesti mater, zaklati očeta in izdati brata — a s tem večjem zaničevanjem gremo mimo njega, ako se nam pri tem hlina, ko mežnar in laže, ko cigan, ker je za odkrito rušenje nesposoben slabič, za veliko grajenje pa ni bil nikdar rojen. Take duše, da bi preobrazile svet v duhu ljubezni in pravice, v duhu krščanstva? In v teh velikih dneh, ko se tresajo sami temelji krščanstva — kot ideje? Črn velikani negacije, ki raste iz sedanje razdvojene družbe, Vas bo pohodil kakor črve, Vas, ki niste levi, ampak hijene. To je krščanski socializem v Sloveniji in njegova usoda, ako ne razpolaga z drugimi junaki.

Dopisi.

Klerikaliec-verižnik nafarijal klerikalce.

Znanj klerikalni verižnik, sedaj polmilijonar Podplatnik je kot verižnik brez vsakega poklica doma iz Velike Nedelje, se seznanil lánsko leto z rajnim poslancom Pišekom in z mariborskimi klerikalci dr. Juvanom, Kobitom in mesarjem Fišerjem ter jim predlagal, da je dobro izučén strokovnjak v trgovstvu, da poseduje milijone, da ustanovijo Prvo Jugoslovansko lđavnico v posloviu Kmetijske zadrúge v Račjem ter izvoz konjev in živine, kajti on ima zvezo s celo Evropo. Tatič je namreč že eno leto izvažal konje naručun dovoljenja kmetijske zadrúge v Račjem in podpisoval isto firmo kot odbornik (et compagnie) Pišek in skoz to priverižil nad 100.000 K. Ti gospodje so si slikali lepo bodočnost in res ustanovili kmetijsko družbo za eksport v Mariboru-Račje. Gospod Kobi, ki ima nekaj premoženja in ti velikanški strokovnjaki (?) so si nakupili živine in jo pošiljali v Italijo. Njih potnik, ki je ponujal Italijanom njih robo, je bil Podplatnik. Ker pa so bili predragi, so se Italijani izognili njih kupčije in gospod Kobi je imel živino na vratu. Podplatnik se je skril, Pišek umrl itd. Kobi se še danes pravda z enim domačih trgovcev, ki mu je živino po ceni prevzel. Družba je trajala tri tedne in se zopet razpršila, a Podplatnik veriži še vedno, seveda na svojo roko, ne da bi prišel v roke pravice, ter se izdaja za veletrgovca z živino in podobno. Priporočamo verižniškemu uradu v Mariboru, da si tega tiča natančneje ogleda in tudi vpraša, ali je svoje premoženje pošteno zaslužil, ali je pravzaprav last.Kmetijske zadrúge v Račjem, pod katero firmo je čez eno leto izvažal konje in si prisvajal dobiček, pustil zadrúgo likvidirati, za katero bodo morali pridno plačevati tudi drugi člani, ki niso njegove stranke. Da se take stvari lahko godijo, kakor se godijo pri klerikalnih zadrúgah, je res neverjetno, pravi mali trgovci pa si morajo z velikim trudom služiti kruha, ki je komaj za stroške in davek.

Naj že enkrat stopi oblast temu brezvestnemu izkoriščevalcu Podplatniku na prste. Ogleda si ga lahko v Veliki Nedelji in poplača naj z njegovim krivično nagrabljenim premoženjem zadrúžne dolgove, da ne bodo radi njega po nedolžnem trpeli člani, katerih je pretežna večina neklerikalnih.

Globoko pri Brežicah. Vedno hujske boje imamo tukaj med občinstvom občine Globoko. Pred nekaj leti je prišel v Globoko k nam neki Mihael Kostevc, izučén trgovec, doma iz Pišec in bolj delavskih staršev. Ob svojem prihodu je bil mož bolj slabo situiran. Sedaj pa, ko se ponaša z vsoto pol milijona kron, ki mu

jih je revno delavsko in kmeško ljudstvo nanosilo, se pa strašansko razburja nad delavskim časopisjem, ker je obenem tudi vodja poštne nabiralnice v Globokem. Mož hujska ljudi proti naši stranki in nagovarja, da nikar naj ne sprejemajo delavskega časopisja, in jih tako dolgo nagovarjala, da se daio zapeljati in piše in plača poštino, da jim odpoveduje časopise. Apeliramo nadelavno in kmeško ljudstvo, naj malo pomisli in več čita, pa bo prišlo kmalu na jasno, kdo ima prav: delavsko časopisje ali agitator S. K. S. Mihael Kostevc, ki se je med drugim celo upal zahtevati od družinske matere, katera je kupila pri njem blaga za 20 K in ni takoj plačala, še 20 K, tako da je potem plačala 40 K. — G. Mihael Kostevc že ve, zakaj mu smrdi delavsko časopisje, namreč zato: če bi bili delavci in kmetje vsi zavedni, bi že lahko imeli zdavnaj svoj konzum in ne bi jim bilo treba g. Kostevcu tisočake nositi na kup. G. Mihaela Kostevca opozarjamo, da naj ne uganja več takih stvari. Delavske časopise morate ravno tako razdeliti kakor druge. Če pa kak član noče časopisa, je tukaj odbor K. D. Z. Temu naj odjavi časopis, ker mi nikogar ne silimo in gotovo se je vsak vpisal sam pri podružnici, drugače ne bi dobival časopisa.

Zidani most. V nedeljo dne 19. se je vršil shod KDZ, na katerem je poročal s. Golmajer iz Ljubljane. V svojem govoru nam je jasno začrtal pot, po kateri bomo prišli do cilja. Med drugim se je dotaknil tudi draginje in brezvestne spekulacije naše buržoazije, ki nima smisla, da bi to preprečila. Vsi navzoči so pozdravljali v Ljubljani zbrano ročno in duševno delavstvo, ter sprejeli resolucijo, ki je bila sprejeta na shodu v Ljubljani, za svojo. Poročala sta tudi ss. predsednik in zapisnikar o tekočih vprašanjih.

Pobrežje pri Mariboru. Tukaj imamo prijetnega občinskega tajnika. Odkod je prišel, ni znano, da pa ne spada v občinsko pisarno, kjer tvorijo večji del strank delavci, mu je poznati na obrazu. Kritika nad tem človekom je v občini velika in ljudje se jezijo, češ, občina je socialistična, odbor pa nič ne velja, ker ima takega tajnika. Pa ni druge pomoči zoper njega, če dela vse po svoji glavi navzlic sklepom občinskega odbora, če ljudi zmerja s surovimi izrazi, zakar bi lahko navedli primere, in če odpošilja nujne in važne sklepe in predloge oblastim v rešitev šele tedaj, ko je prepozno, ni druge rešitve kot ta, da ga izženejo. In šel bo. Tajnikovo mesto je že razpisano. Ko pojde odtod, se bodo vsi gostilničarji oblekli v črno za eno leto, ker ne bo nihče več toliko vina popil. In vino bodo podražili, ker ga bo odslej preostajalo. Na poslopih bodo visele črne zastave, velik jok bo in v trenutku odhoda bodo oddali 99 strelóv. Nastala bo huda tema, žareče železo in hudiči bodo kapali z neba. Amen.

Ponikva ob južni železnici. Vsled več tiskovnih napak v poročilu v zadnjem »Ljudskem Glasu« objavljamo danes notico še enkrat: Na občnem zboru tukajšnje krajevne organizacije so bili izvoljeni sledeči sodrug: Fr. Fidler za predsednika, Martin Verbovšek za namestnika, Martin Lah za tajnika, Martin Verbovšek za namestnika, Martin Verbovšek za blagajnika, Ivan Obid za namestnika. V odboru pa: Ivan Drobnak, Jožef Korže, Jakob Trboč in Jožef Potočnik. Kot preglednika pa: Ivan Drobnak v Boletini in Anton Novak, krojač.

Gorje pri Bledu. V tovarni pohištva Vindgar se pojavljajo vedno večje nered-

nosti in nasilstva do delavcev. Podjetnik je zadnji čas zaposlil zopet več deklic v starosti 14 let, ki delajo celo na strojih, pri tem, ko podjetje šikanira kvalificirane delavce. V obratu izsiljuje podjetnik od delavcev, da delajo 12 ur na dan, vsakemu pa, ki ne mara o tem slišati, grozi z odslovlitvijo. V četrtek, dne 9. t. m. je odslovil brez vsakega povoda mizarja Merharja iz Bleda in žagarja Justina iz Gorij. Izgovor, da sja agitirala za strokovno organizacijo lesnih delavcev, menda še ni vzrok, da jih odpusti! Splošno pa je vsemu delavstvu zagrozil, da odpusti vsakega, ki se bo predrznil organizirati se. Delavcem ne izplačuje tedenske mezde nikdar ob pravem času, izplačilo se vrši navadno od 7. do 9. zvečer. Vsota plačanih zneskov ni skoraj nikoli pravilna, skoraj vsakokrat nekaj primanjkuje, tako da se morajo delavci vsako soboto kregati za svoji pošteno zasluženi denar. Nekaterim deklicam se tridnevni zaslužek sploh ni izplačal. Na vprašanje, zakaj da ne dobe zaslužka, je g. Picek izjavil, da lahko malo zastoj delajo. Tako gospod iz Ribnice, naši proletarski otroci naj ti s svojimi žulji polnijo tvoje nikdar sito kapitalistično korito! Gospod iz Ribnice se tudi zelo zanima za našega sodr. Jakopiča. Pa da bo enkrat za vselej vedel kdo, kaj, kje, mu povemo, da je sodr. Jakopič le en prašek v razredni delavski zavednosti; gospodu, ki ima gotovo zelo slabo vest, povzročča ta prašek že toliko kihanja in nahoda — tudi nahod je znak smrti! Povemo mu pa tudi, da bodo njegovi delavci postali vsi taki praški; takrat ne bo kihanja, ker mnogi taki praški povzročajo prav gotovo želodčne krče, ki so navadno gotova smrt! Grožnje, da mu bo on že pomagal, so dvomne in ga opozarjamo, da jih ne izusti nikdar več. Vsem v podjetju zaposlenim delavcem pa ključemo: postanite pogumno tudi vi taki majhni praški, da jih bo tudi vaš delodajalec v zadostni meri čutil! Obrtni nadzornik kje si!?

Žreče pri Konjicah. (Boj krivici in neresnici!) Cenjeni s. urednik, več zatiranih socialistov iz pohorskega podbrežja vas naprošamo, da priobčite sledečo notico:

Tukaj pri nas imamo silno krutega kapitalista, ki nosi krilo, to je gospa Grundner Marija, večkratna milijonarka. Ubogi ljudje jo kličejo »Gnādige Frau«, pa saj ne mislimo tega vam pripovedovati, kdo ima milijone in kdo ne. — Povedati vam hočemo, kako kapitalisti postopajo z nami reveži. Dne 21. dec. 1921. je g. Gustl (delovodja pri Grundnerci) nagnal delavca žagarja, brez vsake odpovedi. Delavske knjige in spričevala mu ni hotel izstaviti, čeravno je odpuščenec ponovno in večkrat prosil zanj. Knjigo so mu izročili šele potem, ko je bil pri nas shod KDZ 5. februarja se je izstavilo

spričevalo z navedbo 1. januarja 1922., a obč. urad je 8. feb. 1922. potrditev napisal 2. jan. 1922. Lepo uradovanje, kaj ne, s. urednik? Zoper privično postopanje z s. Grašičem je s. Leskošek iz Celja 16. febr. pri okr. glav. vložil ovadbo. Vložila se bo tudi tožba. Radovedni smo, kako se bo zadeva reševala.

(Ur.: Kako bodo gg. reševali? To je tisto žalostno vprašanje, na katero nam buržuji nikoli ne bodo dali vestnega odgovora. Ne preostane nam ničesar drugega, kot da podobne zadeve prične mo reševati sami. To je: prva rešitev vseh zadev leži v rokah naših organizacij! Če bodo one močne in če bodo ljudstvu znale vselej in povsod povedati, kje je zanj rešitev, tedaj zadev sploh ne bo več in tudi »gnādige Frau-e« jih ne bodo uprizarjale. Se vam ne zdi tako, sodrugi? Zaenkrat pa seveda ne smemo držati roke navzkriž niti proti raznim okr. glav.).

Liboje pri Celju. V nedeljo, dne 12. februarja 1922. se je vršil v Libojah občni zbor KDZ in SSJ. Počevalec je bil s. Čebular iz Celja, ki je v kratkih obrisih začrtal pot, po kateri moramo hoditi, če sploh hočemo priti k zaželjenim ciljem. — Nato se je izvolil nov odbor: Predsednik: Dosedla Fr., namestnik: Urbanšek Iv.; tajnik: Reberšek Fr., namestnik: Mirnik Fr.; blagajnik: Germadnik Iv., namestnik: Steble G. Pregledniki: Doredlo Iv. in Košak Al. Odborniki: Polak Leon, Žmajde Fr., Kosier in Dosedla Avgust. Na željo poročevalca se sprejme predlog, da se bodo odborove seje vršile redno vsako prvo nedeljo v mesecu v gostilni g. Kramarja. Po končanem govoru s. Čebularja in sodružice Ajdišek, zaključil predsednik lepo uspeli občni zbor, nakar so se udeleženci razšli z trdnim upanjem, da je le dobra in močna organizacija njih pravi in edini odrešenik. Res je, sodrugi, da je rešitev proletariata samo v njej — zatorej vsi v tabor socializma — pod zastavo svobode!

Poljskava. Zedinjenje vseh nam sovražnih strank se je kakor opažamo že izvršilo. So prav pridno na delu, čeravno so se pred volitvami kar najhuje napadale. S tem so pokazali, da je bilo to samo pesek v oči kmetsko delavskemu ljudstvu, katero je sprevidelo potrebo prave organizacije. Ustanovilo je močno organizacijo, kateri pa nasprotniki ne pridejo do živega, čeravno so se združili od najbolj klerikalnega kimovca, pa do zadnjega čez vse učenega samostojneža. Obljube, da rešijo edino oni kmetsko delavsko vprašanje so pokazali ravno te dni z naslednjim: ravno te dni je umrla uboga delavka več od lakote in mraza kot od bolezni — in zopet na drugi strani s tem, da je bogati gosp. Klančnik vrgel iz službe kočijaža in šoferja, čeravno nista ničesar zakrivila, kar bi dalo zato povod. Kako hočejo torej naši koalirani

nasprotniki delavsko vprašanje rešiti, nam je jasno; vemo, da ga na ta način ne bodo rešili. Vprašamo gospoda K., zakaj je odpustil iz službe oba omenjena? Ali gosp. nekdanji ritmojster še vedno misli, da je bog kakor nekdanj v klerikalni Avstriji, da se delavci vržejo čisto kratko iz službe in da lahko vzame kar tako zagrizenega Nemca, kateri je na glasu, da je pretepal hlapce in delavce? Vprašamo merodajne kroge — ali je kaj takega danes sploh še mogoče? Opozarjamo oblast na tega gospoda, ki je seno drago prodal in kupil poceni krompir, da ga poklada živini namesto sena. V tem na delavci stradajo. Takšnim gosp. velenosnikom bi lahko tudi agrarni urad na prste stopil in bi mu tako gospodarstvo kratkoma olajšal in mu potom delitve zemlje pomagal do poštenega dela. Delavci in mali kmeti vemo, da to ni rešitev delavskega vprašanja! Kmetško-delavsko vprašanje se bo rešilo samo v trdnih in močnih organizacijah s trdnim prepričanjem in zmaga bo naša!

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

LEPOTA

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh del svetla za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ LILIJNO MLEČNO MLEKO najbolje blago, najfinejše „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštnino 98 K.

„ELSA“ OBRAZNA POMADA odstrani vsako nečistost kože, solnčne pege, zajedance, nabore, i. t. d., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 K.

„ELSA“ TANOCHINA POMADA ZA RAST LAS krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost i. t. d. 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 K.

PRODAJALCI ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobijo popust v naravi.

RAZNO: Lilijno mleko 15 K; Brkomaz 8 K; najfinejši Hega-puder Dr. Klugera v velikih originalnih škatuljah 30 K; najfinejši Hega zobni prašek v patent škatljah 30 K; puder za gospe v vrečicah 5 K; zobni prašek v škatljah 7 K; v vrečicah 5 K; Sachet dišava za perilo 8 K; Schampooon za lase 5 K; rumenilo 12 listkov 24 K; najfinejši parfüm po 40 in 50 K; Močna voda za lase 58 K. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebej računa.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA donja Elsatrg št. 252 Hrvaško.

OBRTNA NAZNANILA.

Prva produkt. zadruga krojačev Maribor, Ruška cesta 5 priporoča obleke za moške in ženske po zmernih cenah in dobre kakovosti.

Prva mariborska delavska pekarna v Mariboru, Tržaška cesta št. 38, tel. 324, priporoča dober kruh in žemlje.

Gostilna LJUDSKI DOM

Maribor Ruske ceste št. 7 priporoča izborno kuhinjo in pijačo. N. BRUNO MILJANIČ tovarna konditov in slaščičarna najnižje cene in vsak čas sveže blago. Maribor, Tkalska ulica

Tovarna JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Maribor Gosposka ul. 38

Barva vsakovrstno .. blago.

Kemično čisti obleke.

Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.

Podružnice:

Novomesto Glayni trg

Kočevje št. 39.

NAKUPOVALNA ZADRUGA

r. z. z. o. z.

V LJUBLJANI, Dunajska cesta 33 („BALKAN“)

UVOZ

Deželni pridelki, žito, mlevski izdelki
vseh vrst. — Kolonijalno špecerijsko
blago, spirituose, mast, slanina, mesni
..... izdelki.

IZVOZ

Telefon 336. „Brzjavni naslov Nakupovalna Ljubljana“.
Čekovni račun št. 10.473.

Iščejo se:

**2 železostrugarja, dobre moči,
2 strojna ključavničarja,**

izurjena v svoji stroki. Neoženjeni ponudniki imajo prednost.
Ponudbe je poslati pod šifro „premogovnik“ na upravništvo „Napreja“.

Ivan Jax in sin

Citajte velezanimivo študijo
Dr. Oto Bauer - Uratnik
Pot k Socijalizmu.

Cena 1 din.

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.
Šivalni stroji Izborna konstrukcija in
elegančna izvišitev iz to-
varne v Lincu. - Ustanovljena leta 1867.

Vezenje poučujè brezplačno.
Pisalni stroji „Adler“.

Ceniki zastoj in franko.
Kolesa iz prvih tovaren.

Dürkopp, Styria, Waffenrad.
Začasno znižane cene!

Velika zaloga! Cenik zastoj!

Trgovina z pohištvo
Karl Preis, Maribor,

Stolni trg (Domplatz)
Najboljša in najcenejša pri-
ložnost za nakup

≡ pohištva

za delavce in železničarje.
Solidna postrežba! Nizke cene!

Gospodarska zadruga čevljarjev v Ljubljani

r. z. z. o. z., Spodnja Šiška, Celovška cesta 82.

naznanja p. n. trgovcem s čevlji kakor tudi konzumnim
društvom in slav. občinstvu, da izdeluje v lastni delavnici
vsakovrstne čevlje kakor čevlje za rudarje, za gozdarske
delavce in železničarje i. t. d. kakor tudi najfinejše

lukusne čevlje

za dame in gospode in vse vrste
otroških čevljev, ter razpošilja na
drobno in debelo po vsej Jugoslaviji.

Sprejemajo se naročila po meri in
tudi razna popravila.

Vsa naročila se izvršujejo točno
in po zmernih cenah!

Izdelovanje dokolenic (gamaš).

**Za parno žago se išče za takoj
strojnik**

Ponudbe na H. Chladek, Ljubljana, Dunajska c. 17-II.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja

iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo vporabo kakor tudi za industrijska podjetja
in razpečava

**Ia čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
vporabo, kovaški premog in črni premog.**

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ulica 19.

KONSUMNO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO - LJUBLJANA.

Poštni predal št. 13. — Poštni ček. rač. št. 10.532. — Telefon inter. št. 178. — Brzjavni naslov „Kodes Ljubljana“.

HRANILNI ODDELEK

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje od dne vloge
do dne dviga po **4 1/2 %**, večje vloge proti polletni od-
povedi po **5 %**. Hranilne vloge sprejema osebno ali po položnicah centrala v Ljubljani ali pa
podružnice: 6 v Ljubljani, dalje: Kamnik, Borovnica, Litija, Tržič, Sv. Ana, Križe, Radovljica, Gorje, Koroška
Bela, Sava, Jesenice, Mojstrana, Kranjska Gora, Radeče, Celje, Store, Soštanj, Ljubno, Poljčane, Rogatec, Pragersko,
Ptuj, Maribor, Ribnica na Pohorju, Fala, St. Lovrenc na Pohorju, Guštanj, Prevalje, Leše, Mežica, Crna I., Crna II.

Sodrug, vlagajmo vse prihranke v lastno hranilnico, katere hranilni kapital znaša že danes

nad 3 milijone kron.

Pristopnina K 10.—.

Član društva postane lahko vsak!

Delež K 200.—.

Pristopati se zamore v vseh gori imenovanih podružnicah.